

“Türk Güreşi,, ne Yeni İlâvelerden

Kurdderelinin Londra menkıbeleri

Yazan: İsmail Habib Sevik

Pehlivan yakışı:

Londranın gurbet âleminde Kurtdereli kendisinin menejeri, tercümanı, rehberi, arkadaşı, yani her şeyi olan Dr. Behçet Vehbi Beyden bir gün bile ayrılamıyor. Onu görmediği zaman yemek bile yiyemeyecek hale gelmektedir. Doktor her vakit otele gidip pehlivanı yalnız bırakmıyor ama asistanlıkla çalıştığı hastanede nöbetçi olduğu günler buna imkân kalmayınca Kurtdereli hastaneye gittiği için hastalar da pehlivanımızı herkes gibi hayranlıkla seyretmektedirler. İngiliz doktorları Kurtderelinin heybetinden hastaları için istifade etmenin garib şekilde yolunu bulmuşlar. Sondaj veya sıringa yapılırken huysuzluk gösteren hastaları, İngiliz telâffuzile: «Kortdereliyi çağırınız ha!» diye korkuttukları zaman en hırcın hastalar bile derhal yumuşayıverirmiş. Doktor Behçet Bey gülecek Kurtdereliye der ki: «Senin sayende gayet tesirli bir pehlivan yakışı bulduk.»

Serbest güreşleri seyrederken:

O zamanlar, yani 1906 sıraları, Londrada «serbest güreş» mütehasısları yalnız Lancaster vilâyetinden yetişirmiş. Merkezi meşhur Manchester olan bu vilâyetin o yeni tarz güreşi kendilerine iş edinmiş pehlivanları Londrada parlamento binasına yakın Lambes semtindeki «Müzik Hol» de güreşiyorlar. Doktor, Kurtdereliyi oraya götürür. Serbest güreşin Türk güreşinden farkı yağsız olmasından ibaret. Pehlivanımız memnun. Sonra Lancaster'liler o kadar çevik hareketlerle, o kadar hünerli oyunlar yapıyorlar ki Kurtdereli: «Belli, bunlar analarından pehlivan olarak doğmuşlar» der.

Ferde arasında doktora soruyor: «Aman şu pehlivanları yakından görebilir miyiz?» Doktor biliyor ki sahne arkasını salondan ayıran yandaki demir kapı hiç bir seyirciye açılmaz. Fakat Londranın her yerinde krala yapıldığı gibi selâm durulan Kurtderelinin arzusu reddedilmez diye doktor direktöre bir kart yollayınca hemen cevap gelip demir kapı açılır. Güreşçilerini hürmet sefi halinde dizen direktör pehlivanımızı en hürmetli reveranslarla karşıyor. Kurtdereli: «A, doktor, locadan bakarken bunları endamlı pehlivanlar sanıyordum, meğer ne kadar küçük şeylermiş» der. İngiliz güreşçileri hep bir ağızdan doktora soruyorlar: «Bununla kim güreşebilir?»

Gene krala yapılır gibi oradan en hürmetli merasimle ayrılırlar. Behçet Vehbi Bey kırk beş yılın ötesindeki hatıraların dudagına çizdiği tatlı bir tebessümle sunu söyledi: «Ah, o günler, ko-

veriyor: «Seninle güreş idmanı değil, spor idmanı yapacağız.» Doktorun gençliğinde tutulduğu hastalıktan ancak spor sayesinde kurtulması yüzünden nasıl yaman bir sporcu olduğunu ve Kara Ahmedin bile kolunu büktüğünü evvelce görmüştük. Kurtdereliye tatbik ettiği spor idmanı şudur: Doktor o zaman 95 kilo gelen ağırlığıyla 145 kiloluk Kurtderelinin ensesine biner. «Haydi, kaldır» doktorun başı nerede ise tavana değecek, «indir» doktorun ayakları yere değdi. «Kaldır.. indir... Bu idman terleyinciye ve Kurtdereli «artık yeter» deyinciye kadar devam eder.

Koşuculuğu:

Dr. Behçet Vehbi Beyin çalıştığı hastane dilere destan Haydyparkın bir köşesine yakın. Pehlivanla beraber hastaneden çıkıp parkta gezindikleri bir gün Kembridj şampiyonu Enderson'a rasladılar. Bu meşhur üniversitenin kosuda 500 yarda (yani 450 metre) şampiyonudur. Enderson doktoru görünce yanındaki pehlivana hayretle bakakalır. İkisini birbirine takdim ederken Kurtdereliye: «Bu yabancıdır değil, Enderson sporcudur» deyince, Kurtdereli: «ne sporu yapıyor?» diye sorup da, koşu birincisi olduğunu öğrendiği vakit «benimle koşar mı?» demesi karşısında İngiliz bu teklifi şaka zannile gülmeğe başlar. Doktor teklifin ciddiliğini temin etti. İngiliz, Kurtdereliye tekrar tekrar bakıp: «Bu dağ kadar gövde nasıl koşar?» deyip duruyor.

Parkta, içi cins cins kayıklar ve sandallarla dolu büyük bir havuz var. Adına «Serpantin gölü» deniyor. Buldukları yerden havuza kadarki mesafe yarım kilometre tutmaktadır. Tam koşma mesafesi. Hareket kumandasını doktor verir: O koskoca pehlivan havuza bu tiğ gibi koşu şampiyonundan daha evvel vardı. Şaşkına dönen İngiliz itiraz ediyor. İki sebepten koşamamış. Bir kere üzerinde elbiseler var. (Halbuki Kurtderelinin elbiseleri ondan defa ağır.) Sonra toprak yumuşak olduğundan ayakkabları batıyormuş. (Halbuki 145 kiloluk pehlivanın ayakkabları daha fazla batıyor tabii.)

Resmî müsabaka

İngilizin itirazı üzerine ertesi gün için hakemlerin nezaretile resmî bir müsabakaya karar verilir. İngiliz, «şort» unu giymiş, çivili koşu kundurasını da ayağına geçirmiştir. Kurtdereli poturlu, cepkenli eski kıyafetile gelir. İki tarafın dostları ve davetlilerile mühim bir kalabalık var. Başta düdüğü hakemi, ortada diğer hakem, sonda kronometr satılı 3 üncü hakem. Sahaya gelen İngilizlerin hiç biri dev gibi Kurtderelinin

